

Київський національний торговельно-економічний університет

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДТСУ ISO 9001:2015/ ISO 9001:2015

Кафедра загальноправових дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

(пост. п. 6 від «17»

Ректор

ad . 2020 р.

А.А. Мазаракі

**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ/
LEGAL SUPPORT FOR SCIENTIFIC RESEARCH**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
COURSE OUTLINE**

освітньо-науковий ступінь

доктор філософії

галузь знань

- 03 «Гуманітарні науки»
- 05 «Соціальні і поведінкові науки»
- 07 «Управління та адміністрування»
- 08 «Право»
- 12 «Інформаційні технології»
- 18 «Виробництво та технології»
- 28 «Публічне управління та адміністрування»
- 29 «Міжнародні відносини»

спеціальності

- 033 «Філософія»
- 051 «Економіка»
- 052 «Політологія»
- 053 «Психологія»
- 071 «Облік і оподаткування»
- 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
- 073 «Менеджмент»
- 075 «Маркетинг»
- 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
- 081 «Право»
- 122 «Комп'ютерні науки»
- 181 «Харчові технології»
- 281 «Публічне управління та адміністрування»
- 292 «Міжнародні економічні відносини»
- 293 «Міжнародне право»

Київ 2020

Автор: В.В. Мушенко, доктор юридичних наук, доцент

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальноправових дисциплін 05.02.2020 р., протокол № 9

Рецензенти: О.В. Олійник, д-р юрид. наук, проф.,
О.В. Філозоф, магістр права, кандидат економічних наук, директор юридичного департаменту ТОВ «Кийінвестбуд»

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / LEGAL SUPPORT FOR SCIENTIFIC RESEARCH

освітньо-науковий ступінь	доктор філософії
освітньо-науковий ступінь	доктор філософії
галузь знань	03 «Гуманітарні науки» 05 «Соціальні і поведінкові науки» 07 «Управління та адміністрування» 08 «Право» 12 «Інформаційні технології» 18 «Виробництво та технології» 28 «Публічне управління та адміністрування» 29 «Міжнародні відносини»
спеціальності	033 «Філософія» 051 «Економіка» 052 «Політологія» 053 «Психологія» 071 «Облік і оподаткування» 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» 073 «Менеджмент» 075 «Маркетинг» 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» 081 «Право» 122 «Комп'ютерні науки» 181 «Харчові технології» 281 «Публічне управління та адміністрування» 292 «Міжнародні економічні відносини» 293 «Міжнародне право»

1. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

Назва теми	Кількість навчальних годин			Форми контролю	
	Усього годин /кредитів	з них			
		лекції	практичні (семінарські)		самостійної роботи
1	2	3	3	5	6
Тема 1. Характеристика нормативно-правового забезпечення організації та здійснення наукової діяльності в Україні.	22	4	2	16	О; ГД; БО
Тема 2. Система державних органів регулювання наукової діяльності.	23	4	4	15	БО; О; РП
Тема 3. Наукова та науково-технічна експертиза.	22	4	2	16	ГД; О; БО
Тема 4. Проблемні питання правового забезпечення наукових досліджень	23	4	4	15	РП; О; БО
Разом	90/3	16	12	62	
Підсумковий контроль				Залік	

ГД – групова дискусія;
 Р – реферування;
 О – опитування;
 БО – бліц-опитування;

Т – тестування;
 ПВСЗ – перевірка вирішення ситуаційних завдань;
 КО – колективне обговорення.

	<p>3. Суб'єкти наукової діяльності. 4. Характеристика законо-давства про наукову діяльність. 5. Наукова діяльність у системі вищої освіти.</p>	
<p>Оволодіння знаннями щодо поняття правового статусу здобувача ступеня вищої освіти доктора філософії. <i>Знати:</i> власні права, обов'язки та повноваження, визначених органами державної законодавчої та виконавчої влади у сфері наукової діяльності. А також повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері наукової діяльності. Особливості міжнародного співробітництва на сучасному етапі. <i>Уміти:</i> аналізувати особливості власних прав, обов'язків та гарантій, а також повноважень законодавчих органів державної влади, виконавчих органів державної влади та органів місцевого самоврядування і управління у сфері наукової діяльності. Застосовувати здобуті знання при вирішенні практичних ситуацій.</p>	<p>Тема 2. Система державних органів регулювання наукової діяльності.</p> <p style="text-align: center;">Лекція 2</p> <p style="text-align: center;"><i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державне (адміністративне) управління науковою та інноваційною діяльністю. 2. Виконавчі органи у сфері наукової та інноваційної діяльності. 3. Регуляторні акти Міністерства освіти і науки України. 4. Правове регулювання інформаційного забезпечення наукової діяльності <p><i>Основний:</i> 1–3. <i>Додатковий:</i> 5, 7, 9. <i>Нормативно-правові акти:</i> 12–19, 22, 25, 29, 35–37. <i>Інтернет-джерела:</i> 38–47.</p> <p style="text-align: center;">Самостійна робота здобувачів:</p> <p>Консультативно-дорадчі повноваження щодо адміністративно-правового регулювання у сфері науки. Повноваження Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, місцевих рад у сфері наукової і науково-технічної діяльності. Цілі та напрями державної політики у сфері наукової діяльності. Національний фонд досліджень України.</p>	<p style="text-align: center;">4</p> <p style="text-align: center;">15</p> <p style="text-align: center;">4</p>

	<p style="text-align: center;">Семінарське заняття.</p> <p style="text-align: center;"><i>Питання (завдання) до заняття</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виконавчо-розпорядчі органи регулювання наукової та інноваційної сфери. 2. Адміністративно-правове регулювання наукової та інноваційної діяльності. 3. Нормативно-правові повноваження державних виконавчих органів у сфері Наукової діяльності. 4. Державне нормативно - правове регулювання інформаційного забезпечення наукової діяльності 	
<p>Оволодіння нормами та приписами щодо правових основ наукової та науково-технічної експертизи та загального порядку проведення наукової експертизи у нашій державі.</p> <p><i>Знати:</i> особливості власних прав, обов'язків та гарантій, а також повноважень законодавчих органів державної влади, виконавчих органів державної влади та органів місцевого самоврядування і управління у сфері наукової діяльності.</p> <p><i>Уміти:</i> застосовувати здобуті знання про особливості організації та здійснення наукової та науково-технічної експертизи при вирішенні практичних</p>	<p>Тема3 .Наукова та науково-технічна експертиза.</p> <p style="text-align: center;">Лекція 3</p> <p style="text-align: center;"><i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Визначення пріоритетних напрямів наукових досліджень за допомогою засобів експертної діяльності. 2.Обов'язковість наукової та науково-технічної експертизи наукових програм 3. Визначення переліку пріоритетних тем наукових досліджень для підтримки державою. 4. Режим найбільшого сприяння виконанню робіт. <p>Рекомендовані джерела</p> <p>Основні: 1, 2. Основний: 1–3. Додатковий: 4, 6–9. Нормативно-правові акти: 11, 16, 18, 30–33. Інтернет-джерела: 38–47.</p>	4

ситуацій.	<p align="center">Самостійна робота здобувачів:</p> <p>Обов'язковість наукової та науково-технічної експертизи державних цільових наукових, міждержавних галузевих та міжгалузевих науково-технічних програм у сфері наукової та науково-технічної діяльності; інноваційних програм та проєктів державного значення.</p>	16
	<p align="center">Семінарське заняття <i>Питання (завдання) до заняття</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державна політика щодо визначення першочергових напрямів наукових досліджень. 2. Правове регулювання наукової та науково-технічної експертизи. 3. Визначення державою пріоритетних тем наукових досліджень та забезпечення їх підтримки. 4. Правові основи режиму найбільшого сприяння виконанню робіт. 	2
<p>Оволодіння знаннями щодо поняття мети та завдань наукової діяльності та захисту своїх прав науковця з метою забезпечення та розвитку власного наукового кадрового потенціалу. <i>Знати:</i> механізми захисту прав щодо оскарження неправомірного рішення про позбавлення наукового ступеню чи інших випадків. <i>Уміти:</i> аналізувати особливості підготовки наукового дисертаційного дослідження до захисту,</p>	<p align="center">Тема 4. Проблемні питання правового забезпечення наукових досліджень</p> <p align="center">Лекція 4</p> <p align="center"><i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охорона результатів наукових досліджень за чинним законодавством України. 2. Адміністративний та судовий захист результатів наукових досліджень. 3. Судовий захист наукових досліджень. 4. Правовий статус та діяльність організацій щодо захисту результатів наукових досліджень. 	4

повноваження спеціалізованої вченої ради у процесі захисту дисертації.	<p>Рекомендовані джерела</p> <p><i>Основний:</i> 1–3. <i>Додатковий:</i> 4–9. <i>Нормативно-правові акти:</i> 10–19, 22–28, 30–33. <i>Інтернет-джерела:</i> 38–47.</p> <p>Самостійна робота здобувачів:</p> <p>1. Правове регулювання статусу науково-педагогічного працівника. 5. Присудження та позбавлення наукових ступенів та вчених звань. 6. Правове забезпечення захисту наукових досліджень</p>	15
	<p>Практичне заняття <i>Питання (завдання) до заняття</i></p> <p>1. Характеристика елементів системи правового забезпечення захисту наукових досліджень. 2. Позасудовий (адміністративний), досудовий та судовий захист результатів наукових досліджень. 3. Особливості правового статусу та діяльність державних і громадських організацій щодо захисту результатів наукових досліджень.</p>	4
Всього		90

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. *Адміністративно-правове забезпечення управління у сфері науки: підручник: за заг. ред. д.ю.н., проф. Коломоєць Т.О. Вид. друге, доповн. та переробл. – Київ: «Істина», 2018. – 145 с.*
2. *Економічні дослідження (методологія, інструментації, організація, апробація) : навч. посіб. / за ред. А.А. Мазаракі. 2 –ге вид., допов. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. – 296 с.*
3. *Мартиненко С.М., Москаленко А.М. Організація науково-дослідницької роботи студентів з юридичних дисциплін. Навч.-метод. посіб.. К., 2013. 178 с .*

Додатковий

4. Гуревичов М. Державне регулювання науки. *Економіка України*. 2014. №10. С. 45–57.
5. Дубров Ю. Наука як система, що самоорганізується. *Вісник НАНУ* 2000. № 2. С. 16–23.
6. Гусарев С.Д. Основи юридичної діяльності. Навчальний посібник. К.: Знання, 2019. 655 с. Режим доступу: http://ualib.com.ua/b_157.html
7. Збір і обробка матеріалів дослідження у юриспруденції: Навчальний посібник. Під ред. Даниленко О.А. – Львів: ЛКА, 2014. 156 с.
8. Нагорічна О. С., Коновалов Ю. О. Законодавче забезпечення процесу державного регулювання наукової діяльності. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. № 5, 2014. URL. : <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=724>
9. Ярмольницький В. Впровадження наукових розробок. *Економіка, закон, ринок*. 2014. № 4. С. 34–43.

Нормативно-правові акти

10. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
11. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>
12. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
13. Про наукову і науково-технічну експертизу: Закон України від 10.02.1995 № 51/95-ВР. (в редакції від 05.12. 2012 р.) зі змінами і доповненнями. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80>
14. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки: Закон України від 11.07.2001 № 2623-III. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2623-14>
15. Про наукові парки: Закон України від 25.06.2009 № 1563-VI. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1563-17>
16. Про Премію Верховної Ради України молодим ученим: Постанова ВР України від 29.10.2019 № 241-IX. (Відомості Верховної Ради. 2019, № 8, ст.45.
17. Про іменні стипендії Верховної Ради України для молодих учених - докторів наук: Постанова ВР України від 29.10.2019 № 241-IX. Відомості Верховної Ради. 2019, № 8, ст.46.
18. Про Положення про щорічні гранти Президента України докторам наук для здійснення наукових досліджень. Указ Президента України від 17.06.2009 № 446/2009. – URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/446/2009>
19. Про гранти Президента України для обдарованої молоді. Указ Президента України від 02.08.2000 № 945/2000. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/945/2000>
20. Про затвердження Положення про атестацію наукових працівників. Постанова КМ України від 13.08.1999 № 1475 (в редакції від 21.08.2014 р.) зі змінами і

- доповненнями. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1475-99-%D0%BF?test=XNLMf5x.qwJg.RYwZiDPXfpCHl45ks80msh8le6>
21. Питання навчання студентів та аспірантів, стажування наукових і науково-педагогічних працівників. Постанова КМ України від 13.04.2011 № 411 (в редакції від 21.08.2013). URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/411-2011-%D0%BF>
  22. Про затвердження Положення про державну атестацію науково-дослідних (науково-технічних) установ. Постанова КМ України від 07.04.1998 № 469. (в редакції від 09.10.2015 р.). URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/469-98-%D0%BF>
  23. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) Постанова КМ України від 23 березня 2016 р. № 261. URL : <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248945529>
  24. Про затвердження Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам. Наказ МОН України від 14.01.2016 р. №13 (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 183/28313). URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0183-16>
  25. Деякі питання присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань. Наказ МОНмолодьспорт України від 14.09.2011 № 1059. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1169-11>
  26. Деякі питання експертних рад з питань проведення експертизи дисертаційних робіт Міністерства освіти і [...]. Наказ МОН України від 14.09.2011 № 1058. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1167-11>
  27. Про затвердження Переліку наукових спеціальностей. Наказ МОНмолодьспорт України від 14.09.2011 № 1057. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1133-11>
  28. Про проведення конкурсного відбору проектів наукових досліджень і розробок. Наказ МОН України від № 916 від 08.08.2014. URL : <http://www.mon.gov.ua/ru/about-ministry/normative/2709->
  29. Деякі питання навчання студентів та стажування аспірантів, наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном. Наказ МОН України від 16 травня 2011 року, № 447. URL : http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/18464/
  30. Про затвердження Примірного Положення про науково-навчальний центр університету (академії). Наказ МОН України №978 від 27.10.2008. URL : <http://docs.google.com/viewer?url>.
  31. Стосовно вибору пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень вищих навчальних закладів Міністерства освіти і науки. Лист МОН України №1/9-617 від 10.09.2010. URL : http://www.mon.gov.ua/files/normative/newstmp/2010/13_09/19917.doc

32. Про опублікуванні результатів дисертацій у періодичних виданнях. Лист МОН України №1/9-586 від 04.12.2015. виданнях Лист МОН України №1/9-586 від 04.12.2015: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4688->
33. Про атестаційні справи здобувачів вчених звань. Лист МОН України № 1/9-621 від 24.12.2015 р. URL : <http://old.mon.gov.ua/>
34. Етичний кодекс ученого України. URL : <http://znc.com.ua/ukr/news/2009/20090123ethic.php>
35. Про Національний фонд досліджень України. Постанова Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 р. № 528. URL : ([Перейти до документу](#))
36. Про затвердження Порядку формування та використання коштів Національного фонду досліджень України. Постанова Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1007. URL : ([Перейти до документу](#))
37. Про затвердження Порядку конкурсного відбору та фінансування Національним фондом досліджень проектів з виконання наукових досліджень і розробок. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 р. № 1170. URL : ["http://nrfu.dffd.gov.ua](http://nrfu.dffd.gov.ua)

Інтернет – ресурси

38. <http://www.mon.gov.ua/> – офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.
39. <http://www.nbiv.gov.ua> – офіційний сайт Національної бібліотеки імені В.І.Вернадського.
40. <http://www.nisd.gov.ua> – офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президенті України.
41. <http://www.eu.int> - офіційний сайт Європейського Союзу.
42. <http://www.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України.
43. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
44. <http://www.mon.gov.ua/education/higher/bolon/> – Болонська декларація.
<http://www.mon.gov.ua/education/higher/higher> – Загальні відомості про вищу освіту в Україні.
45. <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/nauka/naukova-diyalnist-u-vishchikhnavchalnikh-zakladakh/4688> – Нормативно-правова база наукової діяльності у вищих навчальних закладах.
46. <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/atestatsiya-kadriv/134-diyalnist/aestatsia-kadriv/5923> – Нормативно-правова база атестації наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації.
47. <http://www.nrfu.orgv.ua> – Офіційний сайт Національного фонду досліджень України.